

LIST ŘÍMANŮM – SPRAVEDLNOST Z VÍRY (Ř 3:21-31)

OPAKOVÁNÍ A NAVÁZÁNÍ

Židé usvědčení druhou kapitolou se ptají: „Co tedy má Žid navíc?“ ... Odpověď zní „Boží výroky.“ ... Ale když se prokázalo, že Židé jsou stejní hříšníci jako pohané, vzniká otázka ohledně Zákona: „Nezrušila nevěrnost Židů věrnost Božích výroků?“ ... Odpověď zní: „Naopak, Bůh se na pozadí lidských lží prokazuje jako pravdivý a každý člověk jako lhář.“ – Jeho výroky neselhaly. ... Někdo by to chtěl namířit proti Bohu: „Aha, takže když naše nepravosti dávají vyniknout Boží spravedlnosti k Jeho slávě – má Bůh vůbec právo nás ještě soudit?“ ... Takové myšlenky jsou scestné, vedou až k převráceným výrokům typu: „Čiňme zlo, aby přišlo dobro.“ ... Někteří lidé, kteří nerozumí evangeliu, z takových myšlenek dokonce obviňují křesťany ... ale Pavel nikdy nic takového neučil – evangelium neříká: „Čiňme zlo, aby přišlo dobro.“ ... Všem, kdo takto scestně přemýšlejí, patří spravedlivé odsouzení ... Poté, se vrací otázka: „Tak mají Židé nějakou výhodu?“ ... „Vůbec ne!“ ... „Všichni lidé jsou pod mocí hříchu“ ... „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden!“ ... A jak je to tedy s tou největší výhodou Židů – se Zákonem? – je zjeveno, že jeho pravým úkolem bylo umlčet celý svět ... „Skrze Zákon je poznání hříchu“.

Začátek 3. kapitoly pro nás byl obtížný, protože takto možná nepřemýšlíme. Nicméně jsme se dozvěděli několik zásadních pravd:

- **Všichni jsou pod mocí hříchu** – Židé i pohané – **nikdo není spravedlivý, není ani jeden.**
- **Hřích je lidskou přirozeností**, je silou, která působí v člověku náklonnost ke zlu a vede ke zlým skutkům – nezávisle na tom, zda někdo či nechce činit dobro.
- **Zákon nemá moc člověka zachránit.**
- **Zákon byl dán proto, aby člověk poznal svůj hřích** – zákon si můžeme představit, jako nastavené zrcadlo – zrcadlo zjevuje reálný stav, ale není v jeho moci jej změnit.

List Galatským dává existenci Zákona krásné vysvětlení:

(ČSP) **Galatským 3:24**

24 ... Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry.

- A přesně tuto linii sleduje i List Římanům.
- Po hlubokém poznání lidské viny a bezmoci v Ř 1:18-3:20 je připravena půda pro evangelium, které se začíná rozvíjet právě ve 21. verši 3. kapitoly – kterým dneska začneme (tento verš znamená veliký obrat v listu Římanům).

VÝKLAD - Ř 3:21-31

Verš navazuje na výrok: „... skrze Zákon je poznání hříchu.“:

Ř 3:21

Poté, co jsme poznali, že Zákon nedokázal učinit člověka spravedlivým (jeho úkolem bylo jen ukázat jeho hříšnost), se dozvídáme, že skutečná spravedlnost přichází do života člověka novou, dříve plně nezjevenou cestou – cestou bez Zákona.

? Co znamená „**spravedlnost bez Zákona**“, o které mluví 21. verš?

- Že spravedlnost přichází do života člověka bez použití Zákona.
- Že Zákon není tou metodou, která vede ke spravedlnosti.
- Že Zákon není tím prostředkem, který má tu moc, učinit nás spravedlivými.
- To přesně to, co bylo prokázáno v předchozí lekci Listu Římanům.
- Je potřeba říct, že „**spravedlnost bez Zákona**“ neznamena, že Bůh odložil své požadavky spravedlnosti vyjádřené v Zákoně. Že z něčeho slevil. Nebo něco zrušil. Pouze odložil Zákon, jako prostředek ospravedlnění člověka – protože Zákon toho schopen nebyl – ani k tomu účelu nebyl dán.

- V té spravedlnosti, která je zjevena v evangeliu, není Zákona zapotřebí.

Když se vrátíme k 21. verši:

? Co znamená, že „**spravedlnost bez Zákona, je dosvědčovaná Zákonem i proroky**“?

- Že spravedlnost bez Zákona není úplnou novinkou, ale byla v Zákoně i prorocích (jinými slovy ve SZ) naznačena a dosvědčena.
- Dříve byla skryta lidským zrakům, ale zpětně ji tam jasně vidíme, takže můžeme použít SZ, k tomu, abychom ji ukázali a dokázali (jak bude vidět v dalších kapitolách, kde Pavel ukazuje tyto věci na SZ).
- (Pavel píše svůj list v době, kdy Biblí křesťanů byl SZ.)

Příklad zaslíbení **spravedlnosti bez Zákona** u Mojžíše:

(ČSP) **Deuteronomium 30:6**

6 Hospodin, tvůj Bůh, obřeže tvé srdce a srdce tvého potomstva, abys miloval Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a byl živ.

Příklad zaslíbení Nové Smlouvy u proroků (Zákon = Stará Smlouva):

(ČSP) **Jeremjáš 31:31–34**

31 Hle, přicházejí dny, je Hospodinův výrok, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. **32** Ne jako smlouvu, kterou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země — smlouvu, kterou porušili, ačkoliv jsem byl jejich Pánem, je Hospodinův výrok, **33** ale toto je ta smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po těchto dnech, je Hospodinův výrok: Svůj zákon dám do jejich nitra a zapíšu jej na jejich srdce. Budu jejich Bohem a oni budou mým lidem. **34** Nebudou již učit jeden druhého ani každý svého bratra slovy: Poznejte Hospodina! Protože mě budou znát všichni, od nejmenšího do největšího, je Hospodinův výrok, protože odpustím jejich vinu a na jejich hřích již nevzpomenou.

Ř 3:21-22A

Všimněte si, že Pavel tu opakuje klíčový úvodní výrok listu Římanům (Ř 1:15-17), aby ho zde začal vysvětlovat.

(ČSP) **Římanům 1:15–17**

15 a tak, pokud to záleží na mně, toužím posloužit evangeliem i vám, kteří jste v Římě. **16** Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka. **17** V něm se zjevuje Boží spravedlnost z víry k víře, jak je napsáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“

- V evangeliu se zjevuje Boží spravedlnost pro člověka, která je z víry – je to konečně spravedlnost, kterou nebylo možné nijak lidsky dosáhnout, protože bez Boží intervence jsou všichni lidé bezmocní – jsou pod mocí hříchu.

Tady to zní: „Boží spravedlnost skrze víru Ježíše Krista (nebo v Ježíše Krista) pro všechny ty, kdo věří.“

- Evangelium obsahuje **Boží spravedlnost pro člověka – toho, který věří.**
 - Tato spravedlnost, již nehledá zdroj v člověku, ale v Bohu – je to spravedlnost darovaná Bohem.
 - Nepochází z lidské přirozenosti, ani úzkostlivé snahy dodržet psaný Boží Zákon.
 - Ale přichází od Boha a vchází do lidského života skrze víru.
 - (Není to ta víra, která to působí, ale působí to Bůh svou milostí v životech těch, kdo na něj spoléhají.)

Slova „pro všechny ty, kdo věří“ jsou ještě stále v kontextu toho, kdy se mluvilo o Židech a pohanech.

- Tady to znamená, že tato spravedlnost je jak pro Židy, tak pro pohany – jak za chvíli uvidíme v Ř 3:28-30.

Ř 3:22B-24

Poté, co je vyloučena jakákoliv lidská cesta ke spravedlnosti, je zvěstováno, že jsme:

OSPRAVEDLNĚNI ... ZADARMO ... Boží MILOSTÍ ... skrze VYKOUPENÍ, které je v Kristu Ježíši.

? Co je to **OSPRAVEDLNĚNÍ**?

- Když se kdokoli dostane před soud, má jen dvě možnosti, jak odtud odejde:
 1. pokud je vinen, bude odsouzen – potrestán.
 2. pokud je nevinný, bude ospravedlněn.
- Ospravedlnění je právní akt, při kterém se odsouzenému člověku vrací jeho bezúhonnost, dobrá pověst a všechna práva. Nejjednodušeji řečeno: je to prohlášení člověka za spravedlivého.
- V evangeliu je to svrchovaný Boží právní akt, kterým Bůh nespravedlivému přičítá spravedlnost – hříšníka prohlašuje za spravedlivého.
- Ale to je paradoxní – nečekaně, překvapivě, jakoby odporující Boží spravedlnosti.

Vždyť sám Bůh řekl: „ničemu neospravedlním“ (Ex 23:7) a „ospravedlňovat ničemu je ohavností“ (Př 17:15).

(ČSP) **Přísloví 24:24**

24 Kdo říká ničemovi: Jsi spravedlivý, toho budou národy proklínat, tomu budou lidé zločedit,

? Jak může spravedlivý soudce ospravedlnit hříšníka a neztratit při tom svou vlastní spravedlnost?

- Ve 24. verši to máme napsáno:
 - Byli jsme „ospravedlněni zadarmo“ → to naznačuje, že ospravedlnění lze dojít zaplacením ceny (např. když se někdo proviní, a on, nebo někdo jiný za něj uhradí škodu).
 - Verš pokračuje: byli jsme ospravedlněni zadarmo „skrze vykoupení“ → to znamená, že cena byla zaplácena.
 - Pak následuje verš 25., kde je řečeno, že smíření přinesla Ježíšova prolitá krev.
- Evangelium prohlašuje, že **Bůh hříšníky ospravedlňuje na spravedlivém základě**.
 - Ospravedlněním hříšníka Kristovou obětí, není Zákon zlehčen, odsunut stranou, ale naplněn a potvrzen – z jeho nároků se neslevilo.
 - Evangelium, které zdánlivě vyhlašuje, že Bůh porušil svou spravedlnost, ve skutečnosti jeho spravedlnost zjevuje.
 - Metoda, kterou Bůh použil k ospravedlnění hříšníka, v jistém slova smyslu ospravedlňuje i Boha.
 - Poté, co za hříchy světa tekla krev Jeho syna, vidíme Boha ještě spravedlivějšího, než jsme ho viděli po vydání Zákona.

? Co znamená **ZADARMO** („jsou ospravedlněni zadarmo“)?

- To jednoduše znamená, že všechno, co to stálo, neplatíme to my, ale On.

(ČSP) **1 Janův 2:2**

2 On je smírcí obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa.

? Co znamená **MILOSTÍ** („jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí“)?

- Milost znamená Boží přízeň, laskavost – jeho působení.
- Znamená to, že jsme ospravedlněni z lásky a nezaslouženě – bez našich zásluh.
- Milost znamená, že Bůh to nemusel udělat – ale sám se k tomu ve své dobrotě rozhodl, protože nás miluje:

(ČSP) **Jan 3:16**

16 „Neboť tak Bůh miluje svět, že dal ¹svého¹ jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

? Co znamená **VYKOUPENÍ** („jsme ospravedlňováni zadarmo jeho milostí skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši“)?

- Naše vykoupení znamená, že neústupné požadavky Zákona byly uspokojeny krvavou obětí Ježíše Krista – jeho krví byl zaplácen dluh za náš hřích:

(ČSP) **1 Petrův 1:18–19**

18 Víte, že ze svého marného způsobu života, zděděného po otcích, jste byli vykoupeni ne pomíjejícími věcmi, stříbrem nebo zlatem, 19 nýbrž drahou krví Krista jako beránka bez vady a bez poskvrny.

Následující verše jsou právě o tom, že Bůh ospravedlnil hříšné a neporušil při tom svoji spravedlnost – ale naopak ji prokázal:

Ř 3:25-26

Ano, „**sám je spravedlivý**“, když „ospravedlňuje toho, kdo žije z víry Ježíšovy.“ – **to je základní tvrzení.**

Text 25. a 26. verše navazuje na SZ víru v usmíření krvavou obětí.

- Ve SZ dobách, před Kristem, Židé obětovali zvířecí oběti, které byly jen předobrazem Kristovy krve.

(ČSP) **Hebrejům 10:1–4**

1 Poněvadž Zákon má pouhý stín budoucího dobra, ne samu podobu těch skutečností, nemůže každoročně stejnými oběťmi, jež jsou stále přinášeny, nikdy učinit dokonalými ty, kdo s nimi přistupují.
2 ... 4 ... je nemožné, aby krev býků a kozlů odstraňovala hříchy.

- Takové oběti nemohly hříchy odstranit – Bůh je trpělivě promíjel s ohledem na budoucí Kristovu oběť.
- Ale když byl konečně Boží Beránek obětován, ukázalo se, že **Bůh byl spravedlivý** už tehdy, když shovívavě promíjel hříchy.
- Promíjení hříchů ve SZ dobách by totiž mohlo zdánlivě ukazovat na Boží nespravedlnost.
- V okamžiku, kdy byla prolita Kristova krev za všechny hříchy světa – budoucí i minulé – Bůh prokázal svou spravedlnost ve všech dobách, kdy někomu prominul hříchy.

Ř 3:27

„Kde je tedy **chlouba? Byla vyloučena!**“

? Jak tomu rozumíte? O jakou chloubu jde?

- Chloubou nazývá Pavel naši snahu se před Bohem ospravedlnit.
- Všeobecná lidská představa je, že se lidé musí před Bohem obhájit svými skutky – to však je nemožné.
☺ Paradox je, že nějakou chloubu si drží každý člověk – i ti největší hříšníci se neustále ospravedlňují ve svých očích ... znáte to?
- Lidé se spoléhají na svoji dobrotu, spravedlnost, dobré skutky, Židé na Zákon – tím disponují ... tím se vykazují ... tím se chlubí.

(ČSP) **Římanům 2:23**

23 Ty, který se chlubíš Zákonem, ...

- ▶ Zákon chloubu podněcuje – předkládá požadavky a říká: „Tak se pochlub.“
- ▶ Ale zákon (neboli princip) víry v Kristovu prolitou krev, který od člověka nic nevyžaduje, ale vše zajišťuje milostí, odstranil veškerou chloubu.

Ospravedlnění vírou, nezáleží na vlastních zásluhách, ale na Kristových.

- V tom smyslu je On naší novou chloubou:

(ČSP) **Filipským 3:3**

3 ... chlubíme se Kristem Ježíšem a nespoleháme na sebe,

- Jak geniální je Boží Spása!

Ř 3:28-29

Protože spravedlnost z víry je bez Zákona, je univerzální – vztahuje se stejně na Žida i na pohana.

- Stvořitel světa je Bohem Židů i pohanů – ve své spáse myslel na Židy i na pohany.

Ř 3:30

? Co to znamená?

- ▶ **„Ospravedlní obřezané z víry“** – „obřezaný z víry“ znamená člověka, který není Židem jen podle těla, ale je pravým duchovním Židem, protože věří. Jeho obřízka vychází z víry.
 - Mezi všemi obřezanými (neboli Židy), budou ospravedlněni ti, kteří jsou Židy z víry.
 - ☹ Podobně to platí o pokřtěných lidech – mezi všemi pokřtěnými, budou spaseni jen ti, kteří jsou pokřtěni z víry.
- ▶ **„Ospravedlní neobřezané skrze víru“** – znamená, že pohané budou ospravedlněni tehdy, když uvěří.
- Dvěma způsoby je řečeno vlastně totéž: ať jsi Žid nebo pohan, musíš věřit, abys byl ospravedlněn.

Ř 3:31

? Když se člověk stává spravedlivým skrze víru, musel se dát zákon pryč?

? Muselo být nejprve Zákon zrušen, aby mohl být člověk ospravedlněn vírou?

- Ne.
- **Ospravedlnění skrze vykoupění** – potvrzuje Boží spravedlnost i Zákon.
- **Kristova krev je vlastně tím největším potvrzením platnosti zákona.**
- **Proto vírou potvrzujeme Zákon.**

DOMÁCÍ ÚKOL:

Nastudujte si Ř 4:1-25 a pište si poznámky – příště si to společně vyložíme.